

Protiv ovog stajališta agent se žali kasacionom sudu, koji je žalbu odbio.

Agent u žalbi navodi da je on potpuno pravilno postupio s teretnicom ukoliko se to tiče njegovog odnosa prema vlastitom komitentu tj. brodaru, te da između njegovog postupka i štete nema uzročne veze. Kasacioni sud prihvata stajalište nižih sudova da uzročna veza postoji i da je agent kriv što teretnicu nije direktno poslao naručitelju prijevoza.

/DMF, 1965, str. 405/

B.J.

Bilješka. - Iz obrazloženja gornje presude na žalost ne proizlazi radi kojih razloga je agent kriv što nije teretnicu poslao naručitelju prijevoza. Međutim, bez obzira na razloge njegove krivnje, važno je stajalište suda koji agenta čini odgovornim direktno prema brodarevom sukontrahtentu. Čini nam se da se to stajalište u okviru našega pravnog sistema ne bi moglo održati. Agent kod nas radi u tuđe ime, u ovom slučaju u brodarovo ime. On u pogledu izdavanja i manipuliranja s teretnicom obvezuje brodara. Ako je agent dobio od brodara nalog da teretnicu pošalje direktno naručitelju prijevoza pa to nije učinio, brodar je po našem pravu direktno odgovoran naručitelju prijevoza. Brodar koji je naručitelju nadoknadio štetu imao bi pravo regresa od svoga agenta ukoliko bi taj regres bio opravdan obzirom na sadržaj odnosa između njega i agenta.

B.J.

KASACIONI SUD FRANCUSKE

Presuda od 30. III 1965.

Sté navale Delmas-Vieljeux c/a Sté
des anciens Ets Peryssac i Sté ano-
nyme commerciale des ports africains

Prijevoz stvari morem - Odgovornost brodara - Prirodno svojstvo robe - Nedostatak ambalaže - Brodar ne može prebaciti teret dokaza o vlastitoj krivnji na korisnika prijevoza navodom da je šteta prouzrokovana prirodnim svojstvom robe, ako to nije dokazao - Na ovo ne utječe ni okolnost da je u teretnicu unesena klauzula da roba nema ambalaže

Brodar je primio na prijevoz 3.659 kom. eternitnih cijevi. U teretnici je naveo da roba nije ambalažirana. Na odredištu je utvrđeno da je 206 cijevi razbijeno. U sporu koji je povodom toga nastao prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev protiv brodara, navodeći da je šteta posljedica prirodnog svoj-

stva tereta za koji brodar ne odgovara. Drugostepeni sud je preinačio prvostepenu presudu i brodara obvezao na naknadu štete.

Kasacija je potvrdila presudu drugostepenog suda iz ovih bitnih razloga:

Brodar u svoju korist navodi da je roba primljena bez ambalaže, a ta okolnost je utvrđena u teretnici. Ova činjenica, kao i okolnost o kakvoj se robi radilo, uzrokovala je da brodar nije mogao spriječiti nastalu štetu. Prema tome, budući da šteta proizlazi iz nedostatka ambalaže, tužitelj, prema brodarovom stajalištu, mora dokazati da je on, tj. brodar, za štetu kriv, što u ovom slučaju nije dokazao.

Na ove brodarove navode kasacija odgovara da teret dokaza koji spominje brodar tereti korisnika prijevoza samo onda ako se prethodno utvrdi da šteta "proizlazi" iz jednoga od izuzetnih slučajeva, među koje spada vlastita mana robe i nedostatak ambalaže. Budući da je apelacioni sud na temelju slobodne ocjene došao do uvjerenja da brodar nije dokazao uzročnu vezu između štete i nedostatka ambalaže, to kasacija potvrđuje njegovu presudu.

/DMF, 1965, str. 482/

B.J.

Bilješka. - I u našem pravu koje se, jednako kao i francusko, temelji na Konvenciji o teretnici od 1924. brodar kod izuzetnih slučajeva, da bi prebacio teret dokaza o vlastitoj krivnji odnosno krivnji svojih ljudi, mora dokazati uzročnu vezu između izuzetnog slučaja i štete. Međutim stvar je ovoga slučaja na koji će način brodar to dokazati. U gornjem sporu prvostepeni sud je stao na stajalište da je uzročna veza dokazana na temelju izvještaja vještaka koji misli da se pod navedenim okolnostima - obzirom na vrstu tereta i činjenicu da roba nije bila ambalažirana - šteta ni uz dužnu pažnju nije mogla izbjeći. Apelacioni sud je mislio da tako ne mora biti, pa, drugim riječima, smatra da je brodar dokazao samo teoretsku mogućnost postojanja uzročne veze, a to nije dovoljno. U francuskom pravu kasacioni sud ne može ulaziti u ispitivanje ocjene činjenica nižeg suda, pa nije mogao ništa drugo nego potvrditi apelacionu presudu. Ovo pitanje može biti aktuelno i kod naših sudova, koji, koliko je nama poznato, još o njemu nisu imali prilike zauzeti svoje stajalište. Ipak se, čini nam se, ne može dati jedno općenito pravilo, jer sve zavisi o slobodnoj ocjeni suda u konkretnom slučaju. Drugim riječima: iz okolnosti koje budu sudu stajale na raspolaganje, on će odlučiti da li je brodar uzročnu vezu između događaja i štete dokazao, ili ju je samo učinio vjerojatnom.

B.J.